

Моніторинг за харчовими продуктами, які містять генетично модифіковані організми, в Рівненській області

*Хоронжєвська І.С., Степанюк Л.О., Шевченко Г.М., Гуцук І.В.,
Сафонов Р.В.*

ДЗ «Рівненська обласна СЕС» МОЗ України, м. Рівне

В останні роки у виробництві харчових продуктів активне застосування знаходять методи генної інженерії. Однак сьогодні в Україні контроль закладами санепідслужби за виробництвом і обігом харчових продуктів, які містять генетично модифіковані організми (ГМО), перебуває лише на стадії становлення відповідно до Закону України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробовуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів" (№1103-16), постанови Кабінету Міністрів України №468 від 13 травня 2009р. "Про затвердження Порядку етикетування харчових продуктів, які містять генетично модифіковані організми або вироблені з їх використанням та вводяться в обіг" та інших.

В Рівненській облСЕС з жовтня 2007 р. функціонує лабораторія полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР). В грудні 2009 р. ПЛР лабораторія Рівненської облСЕС була акредитована Національним агентством з акредитації України відповідно до вимог ДСТУ ISO/IEC 17025:2006 (ISO/IEC 17025:2005). З метою виявлення ГМО в продуктах харчування які реалізуються населенню Рівненської області використовуються скринінгові методи виявлення трансгенної ДНК з використанням ПЛР, що дозволяє визначити промотор 35s, який отримується із вірусу мозаїки цвітної капусти і термінатор NOS із *Agrobacterium tumefaciens*, які на даний час були використані для створення всіх генно-модифікованих продуктів.

Проби харчових продуктів відбирались із торгівельної мережі і на підприємствах харчової промисловості спеціалістами районних та міських СЕС.

За період 2008–2009 роки було досліджено на наявність трансгенної ДНК 118 проб харчових продуктів. Генетично модифіковані організми були виявлені у 22 пробах (18,6%). Найбільш часто ГМО виявляли у продуктах із сої у 45,4% випадків, особливо в м'ясопродуктах (ковбасних виробів і напівфабрикатах) — у 21,5 % випадків.

У 2010 році на наявність ГМО було досліджено 155 проб харчових продуктів, у 9 пробах (5,8 %) були виявлені генетичні маркери ГМО сої лінії 40–3–2. При цьому кількісний вміст ГМО не перевищував допустиму межу 0,9 % у 3 пробах (1,9 %), у 4 пробах (2,5 %) кількісний вміст ГМО був в межах від 1 % до 5 %, а у 2 пробах (1,3 %) кількісний вміст ГМО був більше 5 %.

Таким чином, наведені дані свідчать, що проблема обігу харчових продуктів, які містять ГМО, на продовольчому ринку Рівненської області, як і на продовольчому ринку України в цілому, є актуальною і стоїть в ряду першочергових завдань державної санепідслужби, як по організації контролю за харчовими продуктами так і при впровадженні державного соціально-гігієнічного моніторингу на державному та регіональному рівні.